

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

**Slutrapport från Emma-projektet:
Förbättringar i säsongrensning av
nationalräkenskaperna**

April 2009

Emma-projektet: Säsongrensning av nationalräkenskaperna

Innehållsförteckning:	Sidan
1 Sammanfattning.....	3
2 Bakgrund	4
3 Projektet.....	5
4 Kundernas synpunkter på säsongrensningen av NR.....	5
5 Referensår och kedjningsmetod för fastprisberäknade serier.....	6
6 Summerbara kalenderkorrigerade och säsongrensade serier.....	9
7 Publicering.....	11
8 Behov av kompetens för säsongrensning av NR.....	11
9 Förslag till fortsatt arbete.....	12

1 Sammanfattning

Ett utvecklingsprojekt för förbättringar inom området säsongrensning tillsattes 2007 inom ramen för åtgärdsplanen för den ekonomiska statistiken (s.k. Emma-projekt). Syftet var att bättre tillgodose kundernas behov och att förbättra verktyg och infrastruktur inom området säsongrensning. I samband med att processansvaret fördes över till PCA-avdelningen avgränsades projektet till förbättringar i nationalräkenskapernas säsongrensning.

Projektet inleddes med en studie av kedjningsmetoderna "annual overlap" och "over the year" i syfte att ta reda på om valet av metod påverkar diskrepansen mellan ett NR-aggregat och summan av dess komponenter. På grund av personalavgångar avbröts studien sommaren 2008 men återupptogs under hösten dock med betydligt mindre resurser än planerat. Detta medförde att arbetet drog ut på tiden och att endast delar av projektet kunde genomföras. Studien redovisas i rapporten "Kedjningsmetoder för kvartalsdata i nationalräkenskaperna (Martin Odencrants och Gustaf Strandell 2009)".

Med utgångspunkt från kundernas kritiska synpunkter på säsongrensningen av NR, nya EU-krav och förslagen från projektet "Kvartalsmönster i BNP"¹ och de frågor kring tillämpningen av säsongrensningsmetoder som Finansdepartementet ställde till SCB och KI med anledning av den ändrade hanteringen av extremvärden i samband med publiceringen av fjärde kvartalet 2008 behöver såväl de återstående delarna av detta projekt som andra angelägna förbättringar avseende säsongrensningen av NR genomföras. Det fortsatta arbetet föreslås omfatta följande aktiviteter:

1. Övergång till kedjningsmetoden "Annual overlap".
2. Byte av referensår till det senaste helåret
3. Utveckling av metod för summerbara kalenderkorrigerade och säsongrensade serier i samarbete med KI och Riksbanken.
4. Översyn av publiceringen av säsongrensade serier
5. Utvidga säsongrensning till serier i löpande priser i enlighet med gällande EU-krav
6. Fördjupa samarbetet med KI både i det korta perspektivet och i mer långsiktigt utvecklingsarbete.
7. Kompetensöverföring inför Sven Öhléns pensionering

¹ Ett av förbättringsprojekten i åtgärdsplanen för förbättringar av den ekonomiska statistiken 2004-2008. Slutrapport publicerad i Bakgrundsfakta för den ekonomiska statistiken 2008:8

En förutsättning för att såväl utvecklingsarbetet som löpande arbete med säsongrensning av nationalräkenskaperna ska kunna bedrivas effektivt och leda till statistik av hög kvalitet erfordras tillgång till både metodkompetens och NR-kompetens. Kompetensen för säsongrensning av NR behöver samlas förslagsvis i en permanent arbetsgrupp under ledning av NR. Den bör ha en stabil finansiering och bestå av både metodstatistiker från PCA och personer från NR t.ex. med 2-3 personer från vardera avdelning. Alternativt skulle gruppen organisatoriskt kunna placeras på NR-avdelningen.

Alla aktiviteter är angelägna och en lämplig organisation för detta arbete t.ex. projekt bör utformas så snart som möjligt. Regeringen skriver i vårpropositionen att man med tillfredsställelse konstaterar att SCB och KI avser att arbeta vidare med säsongrensningsmetoderna under 2009.

2 Bakgrund

Konjunkturinstitutet (KI), Riksbanken, Finansdepartementet och flera andra användare har sedan länge i olika sammanhang framfört kritiska synpunkter på säsongrensningen av nationalräkenskaperna främst till följd av att de kalenderkorrigerade och säsongrensade serierna inte direkt kan användas som underlag i deras prognosarbete.

Utredningen om översyn av den ekonomiska statistiken (SOU 2002:118) fann också i sina kontakter med användarna att det fanns ett stort behov av förbättringar inom säsongrensningsområdet. Den föreslog en utbyggnad av kompetensen bl.a. för att säkerställa att användarna blir uppdaterade med information om SCB:s kalender- och säsongrensningsmetoder och för att SCB ska kunna upprätthålla en kontinuerlig dialog med användare och experter inom området. Inom ramen för åtgärdsplanen för den ekonomiska statistiken 2004-2008 tillfördes därför säsongrensningsområdet successivt resurser motsvarande 2,5 mnkr. Fram till 2006 skedde en utbyggnad av kompetensen från en till fyra kvalificerade metodstatistiker med inriktning på tidsserieanalys och säsongrensning. Tyvärr lämnade tre av dem SCB under 2008 för annat arbete. En återuppbyggnad av kompetensen har påbörjats.

Ett utvecklingsprojekt s.k. Emma-projekt tillsattes 2007 inom ramen för åtgärdsplanen för den ekonomiska statistiken i syfte att dels tillgodose kundernas behov av kalenderkorrigerade och säsongrensade serier i NR:s kvartalsräkenskaper dels förbättra verktyg/programvaror och infrastruktur för säsongrensningen. I samband med att processansvaret fördes över till PCA 2008 avgränsades projektets uppgift till utveckling av metoder för kalenderkorrigering och säsongrensning i nationalräkenskaperna.

3 Projektet

Projektgrupp

Gunnel Bengtsson, koordinator

Hans Svensson NR/SES

Stefan Svanberg PCA/MET t.o.m. juni 2008

Brigitta Hultblad PCA/MET t.o.m. juni 2008

Gustaf Strandell PCA/MIH fr.o.m. september 2008

Martin Odencrans NR/SIM fr.o.m. september 2008

Projektet beställdes av dåvarande MP-avdelningen och fördes över till NR-avdelningen den 1 juni 2008. Projektgruppens sammansättning ändrades sommaren 2008 då metodstatistikerna Stefan Svanberg och Brigitta Hultblad slutade på SCB. De ersattes i början av hösten 2008 av Gustaf Strandell och Martin Odencrans som vid sidan om sina ordinarie arbetsuppgifter har fullföljt den studie av kedjningsmetoder för fastprisberäkning som Stefan och Brigitta påbörjade. Projektet har således haft tillgång till betydligt mindre metodresurser än planerat. Dessutom har det varit tidskrävande för Gustaf och Martin att sätta sig in i det påbörjade arbetet bl.a. då de saknade tidigare erfarenhet av säsongrensning av nationalräkenskaperna. Jämfört med den ursprungliga tidsplanen har arbetet dragit ut på tiden och endast delar av det planerade utvecklingsarbetet har kunnat genomföras.

Projektets uppgift

Projektets uppgift var att

- utveckla metoder som tillgodoser de nationella kundernas krav på nationalräkenskapernas kalenderkorrigerade och säsongrensade serier och som uppfyller de krav som EU:s riktlinjer för säsongrensning och CMFB:s² rekommendationer för säsongrensning för nationalräkenskaperna ställer.
- utreda vilka serier som ska publiceras, vilka kvalitetskrav ska ställas på olika serier och hur de ska publiceras med utgångspunkt från vald metod för säsongrensning och kalenderkorrigering.

4 Kundernas synpunkter på säsongrensningen av NR

Konjunkturinstitutet, Riksbanken, Finansdepartementet har vid många tillfällen framfört att säsongrensningen ska vara summerbar d.v.s. att säsongrensade komponenter av BNP ska summeras till (direkt) säsongrensad BNP. Behovet av summerbarhet beror på att deras prognosarbete i huvudsak bedrivs genom att prognoser för delkomponenter aggregeras till prognoser

² Committee of Monetary, Financial and Balance of Payment statistics. CMFB är Eurostats och Europeiska centralbankens samarbetsorgan i statistikfrågor

för BNP, samtidigt som prognosbilden för de större aggregaten måste stämmas av mot rimlighetsbedömningar och modeller.

KI säsongrensar själv i stort sett alla de tidsserier i nationalräkenskaperna som KI gör prognos på. KI:s säsongrensning anpassas dessutom så att summerbarhet uppnås. Summerbarhet till direktrensad BNP uppnås huvudsakligen genom att lagerkomponentens säsongkomponent anpassas. De säsongrensade serierna för olika komponenter är viktiga underlag i KI:s prognosarbete. KI:s säsongrensade serier används även av andra prognosmakare.

När Projektet "Kvartalsmönster i BNP" samlade in användarsynpunkter på kvartalsdata lämnade Riksbanken och KI in ett gemensamt svar. Rent allmänt ansåg de att det är viktigt att såväl säsongrensade data som övrig kvartalsdata är transparent, användarvänligt och att konsekvenser av förändringar framgår tydligt och i god tid.

När det gäller fastprisberäkning av kvartalsräkenskaperna tyckte KI och Riksbanken att SCB bör byta till *kedjningsmetoden "annual overlap"*, att det senaste helåret året ska utgöra *referensår*, att alla *serier ska rensas separat*, att delarna sedan justeras så att *summan av delarna blir lika med totalen* åtminstone för kvartalen under referensåret och året därpå och att en enkel kalendervariabel baserad på 5-dagarsvecka bör användas vid all *kalenderkorrigering*. När det gällde *publiceringen* ansåg de att färre säsongrensade serier bör publiceras. Om en total inte kan förklaras av delarna ska inte delarna publiceras. Inte heller ska serier på detaljerad nivå med okänd (låg) kvalitet publiceras.

5 Referensår och kedjningsmetod för fastprisberäknade serier

Konjunkturinstitutet, Riksbanken, Finansdepartementet behöver som nämnts ovan summerbara kalenderkorrigerade och säsongrensade serier i fasta priser för sitt prognosarbete. Orsaken till att de säsongrensade serierna inte är summerbara beror inte bara på att den säsongrensningsmetod som SCB tillämpar utan också på att de underliggande med kedjeindex fastprisberäknade serier inte heller är summerbara. Då metodstatistikerna funnit vissa indikationer på att valet av kedjningsmetod för fastprisberäkning skulle kunna påverka summerbarheten för de säsongrensade serierna inleddes projektet med att studera hur valet av kedjningsmetod kan påverka säsongrensade serier i fasta priser.

Nuvarande kedjningsmetod och referensår

Enligt rekommendationer i SNA93/ESA95 används kedjeindex vid fastprisberäkningar av nationalräkenskaperna, beräkningarna infördes 1999. Vid införandet av kedjeindex fanns inga direkta rekommendationer angående

vilken kedjningsmetod som skulle användas för kvartalsräkenskaperna. Tre kedjningsmetoder används inom EU för fastprisberäkning av kvartalsräkenskaperna. De tre metoderna skiljer sig åt vad gäller vägvalet vid jämförelser (basårets priser) mellan två tidpunkter eller vilken basperiod som ett givet kvartal jämförs med.

- "over the year". Kvartal för innevarande år jämförs med motsvarande kvartal föregående år.
- "annual overlap". Kvartal för innevarande år jämförs med föregående helår omräknat till kvartalsnivå.
- "One quarter overlap". Länkarna i indexberäkningen baseras på förändringar mellan fjärde kvartalet för på varandra följande år.

Vid övergången till kedjeindex 1999 var den viktigaste jämförelsen mellan kvartalet innevarande år och motsvarande kvartal föregående år. Av den anledningen valdes metoden "over the year".

För de med kedjeindex fastprisberäknade serierna gäller att endast kvartal under referensåret och det därpå följande året är summerbara. Med summerbarhet avses att summan av delarna av ett aggregat är lika med aggregatet. Idag publicerar SCB de fastprisberäknade serierna i både års- och kvartalsräkenskaperna uttryckta dels i värde med år 2000 som referensår dels i utvecklingstal i förhållande till närmast föregående period. För att uppnå kundernas behov av summerbara kvartalsserier i fasta priser för innevarande och föregående år skulle det således vara tillräckligt att årligen byta referensår till senaste helår.

Internationella rekommendationer och kedjningsmetoder i andra EU-länder

Riktlinjer för säsongrensning inom det europeiska statistiksystemet (ESS) fastställdes 2008 av Statistical Program Committee. Särskilda rekommendationer för säsongrensning av nationalräkenskaperna som följde dessa riktlinjer utarbetades parallellt i en Task Force under CMFB som antog dessa rekommendationer i början av 2008. Enligt dessa rekommendationer är metoderna "annual overlap" och "one-quarter overlap" att föredra framför metoden 'over the year'. I Internationella valutafondens manual "Quarterly National Accounts Manual—Concepts, Data Sources, and Compilation" anges också att "over the year" bör undvikas.

Flertalet EU-länder använder kedjningsmetoden "annual overlap"³. Förutom Sverige är det endast Bulgarien som använder "over the year". Storbritannien(ONS) och Österrike(WIFO) använder kedjningsmetoden "one-quarter overlap". Nederländerna tillämpar två olika kedjningstekniker, "over the year" för fastprisberäknade serier och "annual overlap" för fastprisberäknade och säsongrensade serier.

³ Källa: Final report - Task Force on Seasonal Adjustment of Quarterly National Accounts(January 2008) – en gemensam arbetsgrupp för Eurostat och ECB

Kvartalsmönsterprojektets förslag

Projektet "Kvartalsmönster i BNP" har jämfört de tre kedjningsmetoderna och föreslagit en övergång till kedjningsmetoden "annual overlap" då den fungerar bäst tillsammans med benchmarking och säsongrensning av bl.a. följande skäl:

- är unbiased dvs. summan av kvartalen överensstämmer med helåret. Den nuvarande metoden "over the year" har en mycket liten och i praktiken i det närmaste obetydlig bias. Diskrepansen läggs på det fjärde kvartalet. Störst bias har "One quarter overlap" och bör därför inte användas.
- Riksbanken, Konjunkturinstitutet och Finansdepartementet föredrar "annual overlap" eftersom år och kvartal stämmer överens.
- Eurostat och ECB föredrar "annual overlap" (CMFB:s rekommendationer) och används av flertalet länder inom EU.
- "Annual overlap" har samma säsongfaktor oberoende av referensår. "Over the year" genererar säsong och säsongfaktorn ändras då referensåret ändras. Metoden är olämplig om senaste helåret alltid ska utgöra referensår.
- Kombinationen benchmarking och kedjning görs i rätt ordning och på rätt sätt. Med nuvarande metod måste detta göras om. "Annual overlap" är den stabilaste kedjningsmetoden i kombination med säsongrensning och benchmarking och har bättre/enklare aggregeringsegenskaper.
- Även KPI och IPI använder kedjningsmetoden "annual overlap".

Kvartalsmönsterprojektet föreslog även byte av referensår. Med det senaste helåret som referensår blir kvartalen för referensåret och det därpå följande året aggregerbara.

Jämförelse mellan kedjningsmetoder för kvartalsräkenskaper

Som tidigare nämnts inleddes detta projekt med att Stefan Svanberg och Brigitta Hultblad påbörjade en studie av kedjningsmetoderna "annual overlap" och "over the year" i syfte att ta reda på om valet av metod eller referensår påverkar diskrepansen mellan ett NR-aggregat och summan av dess komponenter. Den inledande analysen våren 2008 visade att för de fastprisberäknade serierna blev summerbarheten sämre ju längre bort från referensåret man kommer.

Under hösten fortsatte Gustaf Strandell PCA/MIH och Martin Odenrants NR/SIM studien med att beskriva "annual overlap" teoretiskt och i allmänna formler för ett eventuellt införande i NR:s produktionssystem. Vidare gjordes

en utvärdering för att identifiera serier där det kan förväntas uppstå stora förändringar vid en övergång till kedjningsmetoden "annual overlap". I nästa steg studerades skillnaderna mellan de båda metoderna på motsvarande sätt efter att serierna säsongrensats med TRAMO/SEATS. Därefter utvärderades även summerbarheten för olika NR-aggregat i försörjningsbalansen för referensåret för de säsongrensade serierna. Studien redovisas i rapporten "Kedjningsmetoder för kvartalsdata i nationalräkenskaperna (Martin Odencrants och Gustaf Strandell)".

Enligt denna studie påverkas de fastprisberäknade serierna för perioden 1993-2007 endast obetydligt av en övergång från "over the year" till "annual overlap". Studier som redovisades i slutrapporten från CMFB:s Task Force on Seasonal Adjustment of Quarterly National Accounts visade också att skillnaderna mellan de två metoderna som regel är små men att större skillnader kan uppkomma vid extrema prisförändringar i samspel med volymförändringar. Den här studerade perioden innehöll dock inte några extremvärden av detta slag.

De genomsnittliga skillnaderna i utvecklingstalen mellan de två kedjningsmetoderna är större för de säsongrensade serierna jämfört med de fastprisberäknade serierna.

Resultaten av studien visar att skillnaderna mellan "over the year" och "annual overlap" skulle ha liten effekt på fastprisberäkningarna för den studerade perioden. En övergång till kedjningsmetoden "annual overlap" skulle inte heller förbättra summerbarheten för de säsongrensade serierna. Diskrepansen mellan aggregaten och summan av dess komponenter är i det närmast oberoende av val av metod.

Kvartalsmönsterprojektet och CMFB:s rekommendationer för säsongrensning av kvartalsräkenskaper anger dock flera andra skäl för ett byte till "annual overlap".

6 Summerbara kalenderkorrigerade och säsongrensade serier

Kalenderkorrigeringen i nationalräkenskaperna görs genom att s.k. bruttofaktorer för kalenderkorrigeringen beräknas för varje nytt år utifrån en branschgenomgång som gjordes för många år sedan och är inaktuell. Bruttofaktorerna, som varierar mellan branscherna, beräknas på lägsta branschnivå efter typ av arbetsveckor. För säsongrensade och kalenderkorrigerade serier revideras vid varje publiceringstillfälle hela tidsserien. Kalenderkorrigering har nu också införts för delar av försörjningsbalansen, vilket torde underlätta analyser. I tabellen som visar säsongrensad försörjningsbalans har ingen kalenderkorrigering ännu införts för variablerna summa tillgång, inhemsk slutlig användning och summa användning.

Såväl Riksbanken och KI som Kvartalsmönsterprojektet anser att den nuvarande kalenderkorrigeringen bör ersättas med en kalendervariabler baserad på 5-dagarsvecka.

Den metod för säsongrensning som nu används av nationalräkenskaperna infördes 1999. Metoden kallas för modellbaserad säsongrensning och programmen som används är TRAMO/SEATS, i enlighet med Eurostats rekommendationer. Varje individuell serie har analyserats och valet av den statistiska modellen för serien har skett individuellt så att den på bästa sätt beskriver de faktiska variationerna i serien. Denna ansats förutsätter en årlig översyn av modeller. De valda modellerna har därefter setts över ett antal gånger genom åren.

Nationalräkenskaperna använder sig av s.k. direkt säsongrensning, vilket innebär att varje serie rensas separat utifrån den för serien valda modellen. De rensade delserierna som ingår i ett aggregat summerar sig därför inte till det direktrensade aggregatet. Att använda en direkt metod har dock visat sig skapa vissa inkonsistenser i de publicerade serierna. Exempelvis uppstår en diskrepans mellan BNP och summan av dess komponenter. Det förekommer också att delaggregat av serier visar en utveckling som skiljer sig från det högre aggregatets utveckling. SCB har valt den direkta metoden därför att det innebär bästa möjliga resultat för varje variabel som man vill analysera. För de säsongrensade serierna i fasta priser beror den bristande summerbarheten dock inte enbart på att s.k. direkt säsongrensning används utan orsakas också av att dessa kvartalsserier är fastprisberäknade med kedjeprisindex och endast är summerbara för referensåret och det därpå följande året.

S.k. direkt säsongrensning bedöms som regel vara att föredra men den ger inte summerbara serier. Med s.k. indirekt säsongrensning är det möjligt att erhålla summerbarhet genom att beräkna det säsongrensade aggregatet som summan av de säsongrensade delarna. Enligt EU:s riktlinjer för säsongrensning och CMFB:s rekommendationer för säsongrensning av kvartalsräkenskaperna bör valet av metod avgöras från fall till fall. Den säsongrensade seriens kvalitet, säsongmönstrets egenskaper och kundernas behov av konsistenta och sammanhängande serier bör därvid beaktas.

CMFB:s rekommendationer anger som alternativ för att uppnå summerbarhet i de fall då direkt säsongrensning är bäst för aggregatet, att diskrepansen kan läggas på en av de i aggregatet ingående serierna (t.ex. för försörjningsbalansen på lagerförändring) eller fördelas ut på de i aggregatet ingående delarna under förutsättning att kedjningsmetoden ”annual overlap” används. I sådana fall bör man testa om utfördelningen medfört att serierna behäftats med residual säsong. KI och Riksbanken förordar också direkt säsongrensning men att summerbarhet uppnås genom justering av de med direkt metod säsongrensade delserierna.

7 Publicering

SCB publicerar säsongrensade serier i fasta priser uttryckta i 2000 referensårspriser och i volymförändring i förhållande till föregående period. Publiceringen omfattar säsongrensade serier för BNP från användningssidan med försörjningsbalansen efter användning (17 serier), kalenderkorrigerade och säsongrensade serier för BNP från produktionssidan efter näringsgren (28 serier) samt kalenderkorrigerade och säsongrensade serier för arbetade timmar efter näringsgren (20 serier).

EU ställer i den nya EG-förordningen nr 1392/2007 krav på att inte bara fastprisberäknade tidsserier utan även serier i löpande priser ska säsongrenas. Hittills har endast säsongrensade serier i fasta priser levererats till Eurostat.

Riksbanken och KI har ifrågasatt om det är meningsfullt att publicera säsongrensade serier på en detaljerad nivå. Införandet av summerbarhet kan också innebära att summerbarheten måste begränsas till de viktigaste aggregaten för att kvaliteten i säsongrensningen ska kunna upprätthållas. I samband med en övergång till en säsongrensningss metod som uppfyller kundernas krav på summerbarhet för de säsongrensade serierna behöver därför publicering av säsongrensade serier ses över och den valda metodens effekter på de säsongrensade serierna kvalitet bedömas. Avgörande för hur många serier som kan/bör publiceras är även kvaliteten i de orensade serierna.

8 Behov av kompetens för säsongrensning av NR

Projektet har främst till följd av personalavgångar strax efter att projektets inlets inte kunnat uppnå sitt mål.

För att arbetet med säsongrensning av NR ska kunna bedrivas effektivt och leda till statistik av hög kvalitet behövs tillgång till både metodkompetens och NR-kompetens. Detta är inte bara en förutsättning för att utvecklingsarbete ska kunna drivas vidare utan också för att det resurskrävande löpande arbetet med val och översyn av modeller och parametrar för enskilda serier ska vara effektivt och av hög kvalitet. Det behöver också finnas en beredskap för att ta hand om akuta frågor exempelvis av det slag som inträffade för extremvärdeshanteringen fjärde kvartalet 2008. Det är också angeläget att den enda kvarvarande metodexperten på säsongrensning av NR som går i pension inom mindre än ett år kan överlämna sina arbetsuppgifter till personer med kompetens inom området. En återuppbyggnad av relevant kompetens för säsongrensning av NR är därför nödvändig.

En tänkbar lösning på kompetensproblemet skulle kunna vara att samla relevant kompetens för säsongrensning av NR i en permanent arbetsgrupp

med stabil finansiering under ledning av NR. En sådan grupp bör bemannas med både metodstatistiker från PCA och personer från NR t.ex. 2-3 personer från vardera avdelning. Alternativt skulle gruppen organisatoriskt kunna placeras på NR-avdelningen. I detta sammanhang kan nämnas att i EU/ECB:s rekommendationer för säsongrensning av NR anges att både NR-kompetens och metodkompetens erfordras för att hantera modellbaserad säsongrensning.

9 Förslag till fortsatt arbete

Med utgångspunkt från kundernas synpunkter på säsongrensningen av NR, kvartalsmönsterprojektets förslag, nya EU-krav och CMFB:s rekommendationer för säsongrensning av NR bör de återstående delarna av detta projekt tas om hand tillsammans med andra angelägna förbättringar inom säsongrensningsområdet. Det regeringsuppdrag som KI och SCB fick angående den ändrade hanteringen av extremvärden i samband med publiceringen av fjärde kvartalet visar också att det finns ett stort behov av fortsatt arbete vad gäller säsongrensningsmetoder. Det fortsatta arbetet föreslås omfatta följande aktiviteter:

1. *Övergång till kedjningsmetoden "Annual overlap".*

Även om Gustaf Strandells och Martin Odencrants studie av kedjningsmetoder visar att en övergång till kedjningsmetoden "annual overlap" inte påverkar säsongrensningen för de undersökta NR-variablerna föreslås en övergång till kedjningsmetoden "annual overlap" Kvartalsmönsterprojektet och CMFB:s rekommendationer för säsongrensning av NR har nämligen visat att det finns många andra skäl som talar för en övergång till "annual overlap".

2. *Byte av referensår till det senaste helåret*

Byte av referensår till senaste helår bör göras så snart som möjligt. Det bör dock övervägas om byte av referensår och kedjningsmetod bör samordnas. Det pedagogiska problemet som kan uppstå för användarna då års- och kvartalsräkenskaperna kommer att ha olika referensår måste hanteras på ett bra sätt.

3. *Utveckling av metod för summerbara kalenderkorrigerade och säsongrensade serier i samarbete med KI och Riksbanken.*

En metod för att åstadkomma summerbara serier dvs. där de säsongrensade delarna av ett aggregat överensstämmer med det (direkt) säsongrensade aggregatet bör tas fram i nära samarbete med KI och Riksbanken. Enligt CMFB:s rekommendationer för säsongrensning av NR är det acceptabelt att lägga diskrepansen mellan aggregatet och delarna på någon annan variabel (t.ex. på lagerförändring som KI i princip gör) eller fördela ut den på de ingående komponenterna.

4. *Översyn av publiceringen av säsongrensade serier*

Då säsongrensningsmetoden är bestämd kan aggregeringsnivån bestämmas och publiceringen av säsongrensade serier ses över med utgångspunkt från kvaliteten i de enskilda serierna.

5. *Utvidgning av säsongrensningen till serier i löpande priser i enlighet med gällande EU-krav*

Utvidgningen av säsongrensningen till löpande priser bör om möjligt samordnas med referensårsbyte, införandet av säsongrensningsmetod för summerbara fastprisberäknade serier och översyn av publiceringen.

6. *Fördjupa samarbetet med KI både i det korta perspektivet och i mer långsiktigt utvecklingsarbete.*

En aktuell fråga är att i samarbete med KI komma fram till bästa metod för hantering av extremvärden under 2009.

Regeringen skriver i vårpropositionen att i ett läge, när konjunkturen försvagas, utgör BNP-utvecklingen kvartal för kvartal ett centralt underlag för ekonomiska bedömningar och regeringen ser med tillfredsställelse att SCB och KI avser att arbeta vidare med säsongrensningsmetoder under 2009.

7. *Kompetensöverföring inför Sven Öhléns pensionering*

Alla aktiviteter är angelägna och bör genomföras så snart som möjligt. För att det fortsatta arbetet ska kunna organiseras på ett bra sätt behöver kompetensfrågan först lösas. Aktivitets- resurs- och tidsplaner bör upprättas för de olika aktiviteterna så snart som möjligt.